

ECHO PRACOWNIKA ŚLĄSKIEGO i GDYŃSKIEGO

PISMO P.Z.P. POLSKIEGO ZWIĄZKU PRACOWNIKÓW
PRZEMYSŁOWYCH, BIUROWYCH I HANDLOWYCH
POŚWIĘCONE OBRONIE INTERESÓW I IDEI PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH

REDAKCJA I EKSPEDYCJA W KATOWICACH, UL. WAWELSKA 1
TELEFONY 343-13 I 343-83. KONTO P.K.O. 304.113
REDAKTOR: DR. PAWEŁ GAWLIK W KATOWICACH. RĘKOPISÓW REDAKCJA NIE ZWRACA

NUMER 2 (164)

DNIA 28 LUTEGO 1938 R.

ROK XIX.

TREŚĆ NUMERU: Kongres świata pracy w Warszawie (przebieg i uchwały). — W przemyśle przetwórczym podwyższono płace o 7% od 1 lutego 1938 r. w drodze ugody. — Podwyżka płac taryfowych pracowników handlowych. — Czas handlu w Katowicach w r. 1938. — Nowa regulacja płac pracowników prywatnych towarzystw ubezpieczeń. — Wyniki wyborów do rad urzędniczych. — Uroczystość 10 letniego istnienia koła przy Polskich Kopalniach Skarbowych w Chorzowie. — Z życia koła w Siemianowicach Śl. — Zawody ping pongowe o mistrzostwo oddziałów P. Z. P. — Nowe placówki P. Z. P.: w Rydułtowach, w Tarnowskich Górach i w Katowicach. — Z walnych zebrań kół P. Z. P. (w kilku wierszach). — Sprawy osobiste.

UCZESTNICY OGÓLNOPOLSKIEGO KONGRESU PRACOWNIKÓW

PAŃSTWOWYCH, SAMORZĄDOWYCH I PRYWATNYCH W WARSZAWIE W DNIACH 16 I 17 STYCZNIA 1938 R.

W pierwszym rzędzie siedzą m. i.: Premier Sławoj-Składkowski (1) i Minister Opieki Społ. Zyndram Kościałkowski (2).

KONGRES ŚWIATA PRACY W WARSZAWIE

(PRZEBIEG I UCHWAŁY)

Trzy centrale polskiego świata pracy umysłowej i to pracowników państwowych, samorządowych i prywatnych, utworzyły Centralną Komisję Porozumiewawczą. W ruchu zawodowym pracowników umysłowych, skupiającym się w Centralnej Komisji Porozumiewawczej, zorganizowanych jest około ćwierć miliona członków pracowników państwowych, samorządowych i prywatnych.

Celem zadokumentowania solidarności polskiego świata pracy umysłowej oraz zapoznania opinii publicznej i czynników miarodajnych z najważniejszymi postulatami pracowników umysłowych, Centralna Komisja Porozumiewawcza zwołała do Warszawy w dniach 16 i 17 stycznia 1938 r. Ogólno-Polski Kongres Pracowników Państwowych, Samorządowych i Prywatnych.

Organizacja nasza należy do trzeciej z tych central, a mianowicie do Unii Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych, zrzeszającej prywatnych pracowników umysłowych. Z ramienia Śląskiej Rady Okręgowej Unii wzięli udział we wspomnianym ogólnopolskim kongresie pracowniczym prezes kol. Senator Ludwik Maciejewski oraz sekretarz kol. Dr. Paweł Gawlik, zaś z ramienia naszej organizacji wiceprezes kol. Klemans Zawisza. Pisaliśmy o tym już w numerze 1/38 naszego organu na str. 5, gdzie podaliśmy też postulaty, których poruszenie na wspomnianym kongresie pracowniczym poruczono naszym delegatom.

Przy ul. Siennej 16 w Warszawie przed gmachem Związku Handlowców w godzinach przedpołudniowych dnia 16 stycznia 1938 r. panował wielki ruch, gdyż gromadzili się delegaci i goście, aby wziąć udział w kongresie pracowniczym, który odbył się w nastroju bardzo podniosłym przy udziale 550 delegatów, przybyłych z całej Polski.

Kongres zaszczylił swoją obecnością pan Premier Gen. Sławoj-Składkowski, Minister Opieki Społecznej p. Marian Zyndram Kościałkowski, członkowie Sejmu i Senatu, przedstawiciele władz państwowych, samorządowych i instytucji ubezpieczeń społecznych. Również przybyli na kongres w charakterze gości przedstawiciele central robotniczych oraz przedstawiciele ruchu spółdzielczego.

Obrady Kongresu zagał kol. Marian Józefkowicz, witając Pana Premiera i Ministra Opieki Społecznej, przedstawicieli władz państwowych i samorządowych i instytucji ubezpieczeń społecznych oraz przedstawicieli central robotniczych i spółdzielczych. Kongres serdecznie powitał przedstawicieli Rządu i manifestował gorąco na rzecz wymienionych central robotniczych i spółdzielczych. Po przywitaniu gości przewodniczący Kongresu wygłosił przemówienie, przerywane burzliwymi oklaskami. W chwili gdy przewodniczący

kończył swoje przemówienie okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej Polskiej, zgromadzeni wstali i zaintonowali hymn narodowy „Jeszcze Polska nie zginęła”.

Następnie na wniosek Prezydium Kongres uchwalił wysłanie następujących depeesz:

*Pan Prezydent Rzeczypospolitej
Profesor Ignacy Mościcki*

Warszawa-Zamek

Kongres Pracownicy składa Najwyższemu Sternikowi Państwa wyrazu hołdu i czci oraz zapewnia, że polski ruch pracowniczy, zorganizowany w Centralnej Komisji Porozumiewawczej Związków Pracowników Państwowych, Samorządowych i Prywatnych spełni każdej chwili wszystko, co leży w zasięgu jego działalności dla moralnego i materialnego przysposobienia kraju zarówno dla rozwoju potęgi i wielkości naszego Państwa, jak i dla obrony jego granic.

* * *

*Generalny Inspektor Sił Zbrojnych
Marszałek Edward Śmigły-Rydz*

Warszawa

Polski ruch pracowniczy, zorganizowany w Centralnej Komisji Porozumiewawczej Związków Pracowników Państwowych, Samorządowych i Prywatnych, zgłasza pełną gotowość ofiarowania w potrzebie wszystkich swych sił moralnych i materialnych, zgodnie z tradycją, która w latach niewoli wiodła warstwę pracowniczą do szeregów walczących o zdobycie niepodległości, a z chwilą jej odzyskania do budowy mocarstwowej Polski.

Następnie na trybunę wszedł Pan Premier Sławoj-Składkowski i wygłosił następujące przemówienie:

Szanowni Państwo!

Witam was wszystkich, was — pracowników, którzy ciągniecie naprzód życie Polski. Nie dziwcie się, jeżeli szczególnie powitam najbliższych moich kolegów, a więc urzędników państwowych i samorządowych, łączy nas bowiem to, że nie mamy pracodawcy, nie mamy tego, z którym moglibyśmy z wielką łatwością walczyć o swój byt, gdyż pracodawcą naszym wspólnym jest Państwo, jest Polska.

Jakiż więc ma być stosunek urzędnika do tego pracodawcy? Ten stosunek reguluje każdorazowy rząd. Tylko rząd egoistyczny, tylko rząd krótkowzroczny, tylko rząd, który kurczowo trzyma się władzy dla samego siebie, chciałby mieć urzędnika zahukanego, zabiedzonego i bojącego się wszystkiego. Rząd, który pracuje dla przyszłości Polski, a nie dla siebie, rząd, który widzi wielkie zadania i trudności, stojące przed Polską, powinien popierać urzędnika śmiałego, energicznego — urzędnika, który zna swoje obowiązki, ale zna również swoje prawa.

Wierzcie państwo, że taki jest stosunek obecnego rządu do urzędnika i pracownika w ogóle.

Pragnąc zadokumentować ten stosunek, przyszedłem tu, aby życzyć wam owocnych obrad (oklaski).

W czasie tych obrad będziecie państwo mieli na celu dobro wasze, dobro i cel waszego życia. Życzę wam, abyście radząc nad tym waszym dobrem, stale mieli przed sobą również dobro wyższe, dobro Państwa" (Huczne oklaski).

Z kolei kol. St. Kwiatkowski (Zw. Naucz. Polskiego) odczytał w imieniu Centralnej Komisji Porozumiewawczej deklarację, którą Kongres przyjął burzliwymi oklaskami przez aklamację:

Deklaracja w sprawie Sił Zbrojnych Państwa

„Pracowniczy ruch zawodowy, posłuszny nakazom rzetelnego obowiązku patriotycznego, zadokumentowanego daniną życia i krwi złożoną w zwycięskich walkach o wolność i niepodległość Polski pod wodzą Wielkiego Marszałka Józefa Piłsudskiego stwierdza swą pełną gotowość do zbrojnej walki, gdy potrzeba dziejowa Polski tego zażąda.

Pracowniczy ruch zawodowy zawsze wierny będzie najlepszym tradycjom bohaterskiego żołnierza polskiego, uosobionym w Armii, która jest dumą całego Narodu.

Kongres, podkreślając decydujące znaczenie klasy pracującej dla Państwa i jego Sił Zbrojnych stwierdza zarazem, że idea stałego postępu społecznego, wzmacniając siły moralne i materialne najszerzych warstw społecznych, budzi w nich poczucie pełnej odpowiedzialności za losy Państwa.

Niestrudzoną pracą w ciężkich warunkach dnia powszedniego wykuwamy broń, gwarantującą pomyślny rozwój Państwa zgodnie z najżywotniejszymi ambicjami Narodu“.

* * *

Następnie kol. Zenobiusz Duda, sekretarz Centralnej Komisji Porozumiewawczej przedstawił zarys dotychczasowej działalności Centralnej Komisji Porozumiewawczej Związków Pracowniczych, wypuklając w szczególności fakt opracowania znanej deklaracji społeczno-gospodarczej z dnia 10 września 1936 roku, akcję w sprawie podatku specjalnego, wspólną deklarację central robotniczych i pracowniczych w sprawie Izby Pracy i wreszcie akcję w sprawie Związku Nauczycielstwa Polskiego (burzliwe oklaski). Sprawozdawca kończy stwierdzeniem, że w tej chwili powstało samorządnie w kraju ponad 200 lokalnych komisji porozumiewawczych, co świadczy, że idea konsolidacji ruchu pracowniczego sięgnęła głęboko w masy pracowników państwowych, prywatnych i samorządowych.

Pierwszą część obrad zakończyło odczytanie pełnego tekstu Deklaracji Społeczno-Gospodarczej przez kol. Stanisława Sasimę, członka Komitetu Wykonawczego Unii i wiceprezesa Związku Pracowników Instytucji Ubezpieczeń Społecznych. Deklaracja została zatwierdzona przez aklamację.

Po wyczerpaniu porządku pierwszego dnia obrad, uczestnicy Kongresu udali się w pochodzie do Bel-

wederu, celem złożenia hołdu ceniom Marszałka Józefa Piłsudskiego i bohaterskiej pamięci Nieznanego Żołnierza. Ulicami przeszedł pochód, na którego czele kroczyło prezydium Kongresu, następnie poczty sztandarowe, wieńce i delegacje poszczególnych związków.

Prezydium Kongresu złożyło wieniec na stopniach Belwederu i nad trumną Nieznanego żołnierza, czcząc tę chwilę jednogminutową ciszą.

* * *

Tegoż dnia o godzinie 16 rozpoczęły się obrady Komisji: gospodarczej, spraw społecznych, spraw stosunków służbowych, uposażeniowych i emerytalnych pracowników państwowych, spraw samorządu terytorialnego i pracowników samorządu oraz spraw kulturalno-oświatowych.

Komisje obradowały w pełnym składzie i przy wielkim zainteresowaniu do późnej nocy. Liczba mówców dosięgała na niektórych komisjach 70 osób.

Miały one ułatwioną pracę dzięki temu, iż projekty uchwał zostały rozesłane na długo przed Kongresem wszystkim zarządom głównym, które z kolei zaznajomiły z nimi swoje oddziały. Poprawki, uchwalone przez komisje, nie były natury zasadniczej i przeważnie zostały przyjęte jednomyślnie.

Dnia 17. I. 1938 roku o godzinie 11 wznowione zostały obrady plenum. Kolejno zdali sprawozdania z uchwał komisji: koledzy Tykwiński i Stawiarski — z komisji do spraw pracowników państwowych; koledzy Orłowski i Pacholczyk — z komisji do spraw samorządu i pracowników samorządowych; kol. Kościński — z komisji społecznej; kol. Gacki — z komisji gospodarczej; kol. Kwiatkowski — z komisji do spraw kulturalno-oświatowych.

Wszystkie referaty i uchwały przyjęte zostały wśród olbrzymiego entuzjazmu jednomyślnie. Referaty przerywali delegaci rzesistymi oklaskami, w szczególności referaty kolegów: Kościńskiego i Gackiego.

W ten sposób Kongres spełnił wszystkie obowiązki w nastroju poważnym i jednomyślnym. O godzinie 18 przewodniczący zamknął obrady, dziękując zgromadzonemu za trwałe zainteresowanie, okazywane pracom Kongresu i stwierdzając, że Kongres Pracowniczy zdał egzamin. Delegaci odpowiedzieli oklaskami i okrzykami: Niech żyje Polska! Niech żyje postęp społeczny!

UCHWAŁA GOSPODARCZA (referat kol. Stefana Gackiego)

Gospodarka narodowa doznała w ciągu ostatnich dwóch lat znacznej poprawy. Ma ona jednak charakter jednostronny. Opiera się ona na wysokiej koniunkturze produkcji przemysłowej, która osiągnęła rentowność z okresu największej pomyślności. Zaniedbała natomiast konsumenta. Warstwy pracujące nie biorą dotychczas prawie żadnego udziału w korzyściach osiągniętych przez poprawę gospodarczą, a nawet poniosły straty wskutek powiększenia kosztów utrzymania wywołanego wzrostem cen niemal wszystkich artykułów codziennego spożycia.

Równowaga budżetowa Państwa — sama w sobie jako założenie gospodarki państwowej koniecz-

na — opiera się dotychczas na nadzwyczajnych świadczeniach przede wszystkim warstwy pracowniczey. Wbrew udzielonym przeznaczeniom i mimo, że Skarb Państwa posiada dostateczne środki na ten cel — podatek specjalny, wprowadzie zreformowany, został przedłużony na dalsze 15 miesięcy. Rozpiętość uposażeń, wprowadzona reformą z r. 1934, która przez ogół urzędniczy odczuta została jako ciężka krzywda, a przez opinię publiczną oceniona, jako próba chybiona — trwa nadal. Zarobki robotników i pracowników umysłowych, zatrudnionych w przemyśle i handlu, uległy tylko nieznacznym zmianom, przeważnie w wyniku zaciętych i wyczerpujących walk strajkowych. Związki przemysłowców sabotują intencję ustawy o umowach zbiorowych, uchylając się od uznania związków pracowniczych za stronę równouprawnioną do regulowania stosunków ekonomicznych w warsztatach pracy.

W ten sposób poprawa gospodarcza spowodowała dalsze stosunkowe zmniejszenie udziału warstw pracujących w dochodzie społecznym.

Jednocześnie świadczenia sfer gospodarczych na rzecz Skarbu i Państwa nie odpowiadają ogromnym korzyściom, osiągniętym z wysokiej koniunktury dla przemysłu. Pozycja karteli poza drobnymi i nieistotnymi dla całości wyłomami pozostała nienaruszona. Niedostateczna kontrola państwowa nad kartelami umożliwiła im jednostronne wyzyskanie koniunktury cen, na skutek czego wieś pozostała nadal poza obrotem gospodarczym z miastem. Podobnie wielkie dzieło przebudowy ustroju rolnego rozłożone zostało na dziesiątki lat, zmniejszając znaczenie społeczne, gospodarcze i państwowe tej koniecznej reformy.

Miarą niedostateczności środków stosowanych jest ciągle nierozwiązana klęska bezrobocia. Tempo poprawy gospodarczej nie podąża nawet za wzrostem liczby nowych rąk do pracy, nie mówiąc o likwidacji bezrobocia, narosłego w latach ubiegłych; szczególnie tragiczna jest ona dla młodego pokolenia, któremu nie dane było stanąć przy warsztacie produkcyjnym pracy. Polska nie zastosowała, niestety, jednego z najważniejszych instrumentów walki z bezrobociem, jakim jest skrócenie czasu pracy. Toleruje się także dalej kumulację zatrudnienia z wyraźnym lekceważeniem moralnej wagi tego faktu na tle olbrzymiego bezrobocia.

Kongres stwierdza, że w tych warunkach polityka gospodarcza powinna być jaknajrychlej przedstawiona na pełne wykorzystanie i wzmocnienie rynku wewnętrznego przez podniesienie siły nabywczej ludności pracującej. W pierwszym rządzie należy uchylić nadzwyczajne obciążenia kryzysowe w postaci podatku specjalnego i podwyższonego podatku dochodowego. We wszystkich gałęziach pracy, a więc w służbie państwowej, samorządowej i przedsiębiorstwach prywatnych ustalić należy godziwe minimum płacy i zmniejszyć rozpiętość uposażeń i płac tak, aby w rezultacie płace pracowników zostały podniesione o 20%, co odpowiada rzeczywistemu wzrostowi kosztów utrzymania.

Postulaty te powinny być zrealizowane dla pracowników publicznych na drodze reformy ustawy

uposażeniowej, a dla pracowników przedsiębiorstw prywatnych na drodze upowszechnienia umów zbiorowych, które wywalczone przez związki pracowników prywatnych wspólnie z organizacjami gospodarczymi będą trwałym regulatorem stosunków między pracownikami a pracodawcami. Jednocześnie akcja oddłużeniowa, z której korzysta już przemysł i rolnictwo objąć musi również wszystkie kategorie pracowników umysłowych.

Kongres stwierdza ponadto, że kwestia mieszkaniowa nie znalazła dotąd właściwego rozwiązania. Musi ona być oparta na szerokim planie budownictwa tanich mieszkań w formach spółdzielczych, przy czynnej pomocy finansowej Państwa i instytucji ubezpieczeń społecznych. Do współdziałania w akcji tej należy zobowiązać również i wielki przemysł, który powinien wziąć na siebie budowę mieszkań dla swoich pracowników. Nieuzasadnione są natomiast daleko idące ulgi podatkowe stosowane przy wznoszeniu nowych, najczęściej luksusowych domów czynszowych.

Na tej drodze poprawiona zostanie doraźna istniejąca nierówność w podziale dochodu społecznego, a w konsekwencji przywrócone zaufanie, że stosunki ekonomiczne w Państwie Polskim opierają się na sprawiedliwości społecznej.

Kongres Pracowniczy, świadom wadliwości naszej struktury gospodarczej, wyraża przekonanie, że przebudowa jej musi być ujęta jednolitym i daleko sięgającym programem gospodarczym. Program ten — jako cel — musi mieć przede wszystkim na oku pomyślność ekonomiczną człowieka pracującego. O skuteczności gospodarki planowej świadczy praktycznie zakrojona na szeroką skalę akcja rozbudowy przemysłowej kraju, której widowym wyrazem jest Gdynia oraz Centralny Okręg Przemysłowy, będące pionierskimi przedsięwzięciami w tym zakresie.

Kongres stwierdza, że plan przebudowy gospodarczej kraju zgodnie z założeniem deklaracji społeczno-gospodarczej z dn. 10. IX. 1936 r. powinien się oprzeć na następujących zasadach:

1. wzmocnienia tempa uprzemysłowienia kraju w drodze wielkich inwestycji, uwzględniających przede wszystkim zaniedbane pod względem gospodarczym i kulturalnym wielkie połacie wschodnie naszego kraju;

2. upaństwowienia przemysłu kluczowego i podporządkowania przemysłu skartelizowanego rzeczywistej kontroli państwowo-społecznej, co z uwagi na poważny udział kapitału obcego jest szczególnie palące;

3. jak najszerzego przebudowania ustroju rolnego i podniesienia wydajności warsztatów rolnych;

4. intensywnego rozwoju spółdzielczych form wymiany szczególnie na wsi i miasteczkach, celem usunięcia pasożytniczego pośrednictwa.

Kongres uważa, że przy przyjęciu powyższych wytycznych dla gospodarki narodowej oraz przy zdecydowanym podporządkowaniu interesów prywatnych interesowi publicznemu osiągnie się stopniowe przekształcenie wadliwej struktury gospodar-

czej, a w szczególności zmniejszenie przeludnienia rolnego, zlikwidowanie bezrobocia w miastach, zwiększenie i bardziej korzystny rozdział bogactw narodowych. Należy ustalić, że ostateczne zdobycie przez warstwy pracujące należnych im praw nastąpić może jedynie przy równoczesnym wzmocnieniu demokracji gospodarczej. Głównymi jej, wzajemnie się uzupełniającymi czynnikami, są związki zawodowe i spółdzielczość. Związki zawodowe walczą bezpośrednio o zwiększenie udziału warstw pracujących w dochodzie społecznym. Spółdzielnie występują przeciwko przemocy i przywilejom kapitału spekulacyjnego, tworząc najwłaściwsze dla naszej gospodarki formy wymiany produkcji.

Kongres deklaruje, że na rzecz takiego programu przebudowy gospodarczej kraju, który zapewni Państwu Polskiemu potęgę gospodarczą, a każdemu obywatelowi — prawo do pracy i możliwości twórczej inicjatywy — polscy pracownicy umysłowi ofiarują wszystkie swoje siły, swoją wiedzę i entuzjazm dobrych obywateli.

Kongres stwierdza, że podjęcie i przeprowadzenie tego wielkiego dzieła bez należytego uwzględnienia problemu człowieka, jako czynnika twórczego w procesie gospodarczym, nie może się udać. Dlatego prawem polskiej racji stanu jest uzyskanie przez warstwy pracujące udziału w rządzeniu Państwem.

Uchwały społeczne i organizacyjne.

(Referat kol. Wiktora Kościńskiego.)

Obecną sytuację w zakresie polityki społecznej charakteryzuje szereg pilnych potrzeb, domagających się szybkiego załatwienia zarówno w interesie Państwa, jak i najszerzych rzesz pracowniczych.

Najważniejszym instrumentem legalnego działania klasy pracującej są organizacje zawodowe, które stały się ostatnio przedmiotem nieuzasadnionych ataków, a ponadto niektóre z nich doznały utrudnień w zakresie swego działania. Swoboda działania tych związków nie może być naruszana zarządzeniami władz, ani tym bardziej żadnymi aktami ustawodawczymi. W szczególności kompetencje związków nie mogą być w niczym uszczuplane na rzecz jakichkolwiek reprezentacji pracowniczych, których istnienie byłoby oparte na prawie publicznym.

Brak ochrony działaczy związkowych z pośród pracowników państwowych, samorządowych, i prywatnych utrudnia działalność w obronie interesów pracowniczych, niedostateczny etat inspekcji pracy i brak czynnika społecznego przy jej organach uniemożliwia racjonalną kontrolę wykonywania ustawodawstwa pracy, ułamkowe i gdzieś tylko istniejące sądownictwo pracy uniemożliwia szybkie i ułatwione dochodzenie należności pracowniczych, zmniejszając tym samym skuteczność sankcji cywilnych ustawodawstwa pracy.

W nad wyraz ważnej dziedzinie ubezpieczeń społecznych zachodzi podstawowe niebezpieczeństwo dla instytucji ubezpieczeniowych. Pozbawione od lat należnego im nie tylko z mocy prawa, lecz i z istoty samej społeczności tych ubezpieczeń wpływu na ich losy, masy pracownicze z najwyższym

niepokojem patrzą na niszczące rezultaty rządów komisarycznych, nie umiejących należycie prowadzić polityki personalnej, administracyjno-organizacyjnej, świadczeniowej i lokacyjnej, a nawet nie umiejących skutecznie przeciwstawić się nad wyraz szkodliwej, a niebezpiecznej dla równowagi finansowej ubezpieczeń społecznych nowej obniżce składek ubezpieczeniowych, która ostatnio została wprowadzona.

Brak specjalnego sądownictwa ubezpieczeniowego powoduje niesłychanie długotrwałą i prowadzoną przed niedostatecznie wyspecjalizowanymi czynnikami procedurę odwoławczą w zakresie świadczeń ubezpieczeniowych.

W dziedzinie zbiorowych stosunków pracowników i pracodawców pozostaje niemal najwięcej do zrobienia. — Ustawa o umowach zbiorowych poprawiona na skutek wysiłków związków pracowniczych usunęła jedynie istniejącą lukę w zakresie prawa formalnego, nie naruszając i nie ograniczając w niczym samowoli prywatnych pracodawców w zakresie regulowania warunków płacy i pracy pracowników. W szczególności w stosunku do pracowników umysłowych pracodawcy prywatni prowadzą jednolitą politykę uchylania się od układów zbiorowych i stosowania indywidualnych umów.

Ustawodawstwo zaś normujące warunki zawierania indywidualnych umów o pracę jest niedostateczne, ponieważ nie gwarantuje należytej stabilizacji pracowników, zwłaszcza starszych i dłużej pracujących.

W tym stanie rzeczy Kongres Związków Pracowników Państwowych, Samorządowych i Prywatnych — domaga się:

1. zagwarantowania pełnej swobody działania organizacji zawodowych i nienaruszalności prawa koalicji, stanowiącego jedną z istniejących podstaw ustroju demokratycznego, który jedynie umożliwia rozwój warstwy pracującej i trwały postęp społeczny;

2. poddania wszystkich związków pracowniczych, także związków pracowników publiczno prawnych, które posiadają charakter stowarzyszeń, przepisom prawnym o pracowniczych związkach zawodowych, a przez to samo oddanie pod wyłączny nadzór Ministra Opieki Społecznej podległych mu organów inspekcji pracy i sądów państwowych;

3. nieutrudniania zarządzeniami władz legalnej działalności organizacji zawodowych;

4. Kongres oświadcza raz jeszcze uroczyście, że ruch pracowniczy wielokrotnymi czynami wykazał swój aktywny patriotyzm i zasłużył się dla Państwa. Dlatego Kongres stanowczo odpiera wszelkie zarzuty istnienia w łonie pracowniczego ruchu zawodowego jakichkolwiek wpływów niezgodnych z istotnym interesem Państwa.

Kongres domaga się, aby prasa w sposób rzeczowy i obiektywny informowała o sprawach pracowniczych opinię publiczną i oświadcza, że ruch pracowniczy w stosunku do niedopuszczalnych napadów odpowiednio się ustosunkuje.

W zakresie zbiorowych układów pracy Kongres wzywa wszystkie Związki Pracowników Prywatnych do wyteżonej akcji na rzecz upowszechnienia ukła-

dów zbiorowych pracy oraz uzyskanie w ten sposób poprawy płac uszczuplonych szeregiem obciążeń publicznych a zwłaszcza wzrostem drożyzny.

Kongres domaga się nadto wprowadzenia ustawodawstwa o komisjach pojednawczych i rozjemczych, zawierającego przymus dla pracodawców pertraktowania z organizacjami pracowniczymi i zawierania z nimi zbiorowych układów pracy. Powołane Komisje Pojednawcze i Rozjemcze nie mogą w niczym krępować swobody działania organizacji zawodowych a w szczególności nie mogą ograniczać prawa strajku.

W zakresie prawodawstwa, regulującego stosunek umowy o pracę pracowników umysłowych, prywatnych, samorządowych i państwowych, Kongres domaga się zagwarantowania większej niż dotychczas stabilizacji stosunku pracy przez wprowadzenie przepisów, stanowiących, że:

1. wypowiedzenie umowy o pracę następować może tylko na koniec kwartału kalendarzowego na 3 miesiące naprzód, t. j. 4 razy do roku;

2. okres wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę w stosunku do dłużej zatrudnionych pracowników przedłuża się tak, aby po 10 latach pracy okres ten wynosił 6 miesięcy;

3. pracodawca obowiązany jest motywować na piśmie każde wypowiedzenie o pracę;

4. wprowadza się odprawy za przepracowane lata w wysokości jednomiesięcznego uposażenia za każdy rok pracy;

5. wprowadza się na terenie całego Państwa przepisy analogiczne do obowiązujących na Górnym Śląsku ustaw o demobilizacji gospodarczej, które uzależniają zwolnienie pracownika od zgody organów państwowych i przedstawicielstwa pracowniczego, a to w odniesieniu wyłącznie do prywatnych warstwowości pracy.

Nadzór oraz kontrola nad wykonywaniem przepisów ustawodawstwa pracy musi być wzmożony. Kongres domaga się wydatnego podwyższenia kredytów w budżecie państwowym na inspekcję pracy oraz znacznego zwiększenia etatów w tej inspekcji, której kompetencje powinny być także rozszerzone na wszystkich pracowników publiczno-prawnych.

Kongres domaga się uspołecznienia Inspekcji Pracy przez powołanie specjalnych rad, składających się z przedstawicieli ruchu pracowniczego przy inspektoratach pracy, a Naczelnej Rady Inspekcji Pracy przy Ministrze Opieki Społecznej.

Kongres domaga się ściślejszego przestrzegania i kontroli w przedsiębiorstwach przez Inspekcję Pracy w celu nieprzekraczania ustawą przewidzianych godzin pracy oraz badania lokalu pracy pod względem zdrowotności i wygody.

Kongres domaga się zarazem wydatnego zwiększenia ilości sądów pracy w terenie tak, aby nie było miejscowości pozbawionej takiego sądownictwa. Kongres domaga się zorganizowania pełnego trójinstancyjnego sądownictwa pracy przez powołanie specjalnych Okręgów Sądów Pracy oraz Najwyższego Sądu Pracy.

Wobec tego, iż zmieniony przed kilku laty tytuł Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej na skrócony tytuł „Ministerstwo Opieki Społecznej” nie odpowiada zadaniom Ministerstwa, wysuwając na pierwszy plan zagadnienia opieki społecznej, a przekreślając całkowicie zagadnienie pracy, która jest najważniejszym zadaniem Ministerstwa, Kongres Pracowniczy domaga się przywrócenia dawnego tytułu Ministerstwa.

Kongres stwierdza potrzebę rozwoju instytucji reprezentacyjnych warstwy pracowniczey przez rozciągnięcie na teren całego państwa obowiązującej na G. Śląsku ustawy o radach zakładowych, która załatwia zarazem zasadę ochrony działaczy związkowych oraz swobody przekonań i wolności sumienia zatrudnionych pracowników, a oprócz tego stanowić powinna jeden z elementów kontroli społecznej nad produkcją, finansami oraz wymianą.

Odnosnie do projektów powołania Izby Pracy Kongres stwierdza, że instytucje takie mogą mieć swą rację bytu jedynie w warunkach pełnej wolności działania ruchu zawodowego. To też przywrócenie tych warunków jest dla warstwy pracowniczey wielokroć ważniejsze od powołania Izby Pracy. Nie mogą być powołane Izby Pracy w czymkolwiek uszczuplające działalność wolnych organizacji pracowniczych, ani wykonywujące nad nimi kontrolę. Musi też być wykluczona wszelka forma komisarycznych rządów w takich Izbach.

Kongres stwierdza, że liczne rzesze bezrobotnych nie znajdują dotychczas zatrudnienia. Najbardziej niepokojące jest zjawisko bezrobocia młodzieży, bowiem liczne tysiące młodocianych pracowników po skończeniu nauki nie uzyskało jeszcze w ogóle zatrudnienia. Wobec powyższego stwierdzamy konieczność rozpoczęcia zdecydowanej walki z bezrobociem, a za właściwe środki, które należy niezwłocznie zastosować uważamy:

1. skrócenie czasu pracy z utrzymaniem nienaruszalności płac;

2. bezwzględną walkę z zatrudnianiem pracowników w godzinach nadliczbowych;

3. zakaz zatrudniania emerytów, mających zapewnione minimum egzystencji;

4. zakaz kumulacji stanowisk i zatrudnień;

5. zakaz zatrudniania zbędnych i niepożądanych cudzoziemców.

Zarazem należy znowelizować przepisy o ubezpieczeniu na wypadek braku pracy. Oba ubezpieczenia z tego działu: tak robotnicze jak pracowników umysłowych zostały wydatnie pogorszone w okresie minionego kryzysu. Skrócono wówczas okres wypłacania zasiłków, obniżono te zasiłki, a wreszcie przedłużono okres wyczekiwania. Wówczas fundusze ubezpieczenia na wypadek bezrobocia były deficytowe, a obecnie wręcz odwrotnie, gromadzą się ogromne rezerwy. W tym stanie rzeczy Kongres domaga się:

1. przedłużenia okresu zasiłkowego na wypadek braku pracy, zwłaszcza dla pracowników dłużej ubezpieczonych;

2. skrócenia okresu wyczekiwania;

3. podwyższenia zasiłków.

Kongres stwierdza, że wszystko to przyczyni się niewątpliwie do poprawy płac pracowników zatrudnionych.

W związku z akcją pomocy zimowej Kongres stwierdza, że potrzeby bezrobotnych powinno przede wszystkim zaspakajać ustawowe ubezpieczenie, następnie pomoc doraźna dla osób, które wyczerpały pomoc ustawową, nieść powinien Fundusz Pracy, powołany pierwotnie nie tylko z myślą o tworzeniu nowego zatrudnienia drogą inwestycji, lecz także o niesieniu pomocy doraźnej. W tych warunkach nadzwyczajne środki z akcji pomocy zimowej, która zostałaby sprowadzona do właściwych rozmiarów, możnaby w znacznej mierze zużyć przede wszystkim na pomoc dzieciom bezrobotnych, których nawet przy ustawowej pomocy nie można należycie zabezpieczyć i gdzie potrzeba usilnej akcji, wymagającej kolosalnych środków, celem uratowania przyszłego pokolenia od fizycznej i moralnej degeneracji. Kongres stwierdza, że żadna warstwa społeczna nie ma prawa uchylać się od udziału w akcji pomocy zimowej, gdy wyczerpana długotrwałym kryzysem warstwa pracownicza wzięła na siebie i tym razem jeszcze ten obowiązek. Stwierdzamy zarazem, że fundusze zebrane z akcji społecznej na pomoc zimową mają być przeznaczone istotnie na akcję społeczną, która nie może być połączona z obowiązkiem odpracowywania otrzymanych zasiłków pieniężnych czy w naturze.

Odnosnie do działalności Funduszu Pracy, która w całokształcie odbiegła dość znacznie od tych celów, dla których realizacji został obciążony świat pracy. Kongres stwierdza, że w pierwszym rzędzie wprowadzenie samorządu w tej instytucji pozwoli na właściwe użytkowanie zbieranych sum. — Wobec tego Kongres domaga się, aby Rada Funduszu Pracy stała się istotnym organem samorządowym i miała zapewnioną większość przedstawicieli robotniczych i pracowniczych związków zawodowych.

Kongres domaga się w zakresie ubezpieczeń społecznych:

1. przywrócenia pełnego samorządu ubezpieczeniowego w drodze powszechnych wyborów;

2. przywrócenia właściwych kompetencji organom samorządowym instytucji ubezpieczeń społecznych przez zniesienie ograniczeń ich działalności, a zarazem zniesienie przerostu kompetencji władz nadzorczych, wprowadzonych ustawą scaleniową oraz przez zniesienie nominatów wprowadzonych do władz ubezpieczeń społecznych tą ustawą;

3. niezwłocznego uchylenia rządów komisarycznych w instytucjach ubezpieczeń społecznych;

4. przywrócenia powszechności ubezpieczenia chorobowego, naruszonego przez wyłączenie z tego ubezpieczenia pracowników wyżej uposażonych oraz przywrócenia wysokości świadczeń, zwłaszcza chorobowych, uszczuplonych ustawą scaleniową;

5. aby Minister Opieki Społecznej zarządził ogłoszenie bilansów ubezpieczeniowo-technicznych funduszy ubezpieczeń długoterminowych dla zorien-

towania rzesz ubezpieczonych i opinii publicznej o stanie finansowym tych funduszy;

6. wprowadzenia w ubezpieczeniu chorobowym prawa wolnego wyboru lekarza;

7. wprowadzenia ustawodawstwa o specjalnym sądownictwie ubezpieczeniowym.

Równocześnie Kongres domaga się usprawnienia lecznictwa w ubezpieczeniu chorobowym przez:

a) zniesienie opłat dodatkowych za leki i porady lekarskie w Ubezpieczalniach Społecznych;

b) rozszerzenie lekospisu obowiązującego w Ubezpieczalniach Społecznych;

c) zwiększenie liczby farmaceutów pracowników w Ubezpieczalniach i zachowania ustalonej normy pracy;

d) zapewnienie, aby apteki na terenie całej Rzeczypospolitej były otwarte od godz. 8 do 22 z wprowadzeniem i przestrzeganiem podwójnej zmiany personelu, celem udostępnienia zaopatrywania ludności, a szczególnie pracowników w środki lecznicze.

Kongres stanowczo protestuje przeciwko przedłużeniu obniżki składek na ubezpieczenie emerytalne i wypadkowe, ponieważ obniżka ta spowoduje zachwianie się równowagi finansowej instytucji ubezpieczenia długoterminowego.

Ponadto Kongres domaga się należytego uregulowania warunków pracy pracowników handlowych i sklepowych w szczególności przez:

1. uchylenie dekretów przedłużających czas otwarcia sklepów w soboty i dni przedświąteczne do godziny 20 względnie 21;

2. zastosowanie ustawowego czasu pracy do pracowników sklepowych, którzy dziś zmuszani są do pracy po kilkanaście godzin dziennie;

3. uregulowanie czasu pracy i praktyki praktykantów (uczników) handlowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, a w szczególności przez pełne stosowanie ustawy o ochronie pracy kobiet i młodocianych.

Celem zapobieżenia niedopuszczalnej konkurencji uprawianej przez pracodawców w zakresie zatrudniania pracowników, Kongres domaga się uznania zasady równej płacy za równą pracę mężczyzn i kobiet.

Kongres stwierdza, że warstwy pracownicze jedynie wspólnym wysiłkiem wraz z całym światem pracy, a więc z szerokimi masami ludności pracującej miast i wsi zrealizować mogą swoje cele. Potwierdzając wspólny interes pracownika umysłowego i robotnika, Kongres zapewnia bratnie centrale robotniczego ruchu zawodowego o twardej wspólnej pracy, celem uzyskania dla mas pracujących w Polsce należnego im stanowiska.

REZOLUCJE ORGANIZACYJNE

Akcja prasowo-propagandowa

W celu wzmożenia własnej akcji propagandowo-prasowej na rzecz postulatów pracowniczego ruchu zawodowego, Kongres wzywa związki do zebrania jednorazowej składki w wysokości 1 zł od członka na ten cel i przekazania zebranych kwot do dyspozycji C. K. P.

Centralna Komisja Porozumiewawcza.

Kongres zaleca C.K.P. przekształcenie się na organizację, opartą o statut.

W sprawie ubezpieczenia niektórych kategorii pracowników umysłowych (Wniosek dodatkowy)

Wobec częstego i samowolnego przesuwania w przemyśle i handlu majstrów fabrycznych, dozorców górniczych oraz niektórych kategorii pracowników handlowych i biurowych z ubezpieczenia pracowniczego do ubezpieczenia robotniczego, celem bezprawnego pozbawienia całych rzesz pracowników miesięcznego urlopu, trzymiesięcznego wypowiedzenia, dłuższego zasiłku w razie bezrobocia, oraz lepszych świadczeń emerytalnych, Kongres stwierdza, że:

1. ubezpieczenie tych kategorii pracowników zależy dziś wyłącznie od rzadko spotykanej dobrej

woli przedsiębiorców, którzy bardzo często celowo odbierają cały szereg czynności administracyjnych i biurowych, by tym sposobem pozbawić zainteresowanych charakteru pracownika umysłowego i pływających stąd korzyści prawnych;

2. pracownikom tych kategorii nie chodzi bynajmniej o chęć odgradzania się od pracowników fizycznych lecz o zachowanie praw nabytych, wynikających z obowiązujących ustaw.

Kongres domaga się uzupełnienia przepisów prawnych o ubezpieczeniu pracowników umysłowych w zakresie dotyczącym ubezpieczenia wyżej wspomnianych pracowników oraz żąda przeprowadzenia w zakładach pracy szczegółowej rewizji stanu ubezpieczenia tych pracowników przez kontrolerów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przy wybitnym udziale zainteresowanych związków pracowniczych.

W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM PODWYŻSZONO PŁACE O 7%

OD 1 LUTEGO 1938 ROKU W DRODZE UGODY

Po wydaniu przez Komisję Pojednawczą i Arbitrażową w Katowicach orzeczenia w sprawie podwyżki płac pracowników umysłowych górnośląskiego przemysłu górniczo-hutniczego, stała się aktualna kwestia podwyższenia płac pracowników umysłowych śląskiego przemysłu przetwórczego. Już w maju 1937 roku przedstawiciele pracowniczych związków zawodowych przeprowadzali rozmowy ze związkiem pracodawców przemysłu przetwórczego na temat podwyżki płac pracowników umysłowych tegoż przemysłu. Wówczas oświadczone ze strony wspomnianego związku pracodawców, że na wypadek podwyższenia płac pracowników umysłowych przemysłu górniczo-hutniczego, płace pracowników przemysłu przetwórczego zostaną również podwyższone. Jednakże z okazji ponownych rozmów, prowadzonych w końcu listopada 1937 r., złożone zostało ze strony dyrekcji Związku Pracodawców Przemysłu Przetwórczego oświadczenie, że przemysł przetwórczy nie ma zamiaru podwyższania płac pracowników umysłowych, a ponadto obstaje przy formalnym wypowiedzeniu przez pracownicze związki zawodowe obowiązującej tabeli płac.

Nadmienić musimy, że swego czasu pracownicze związki zawodowe zawarły ze związkiem pracodawców przemysłu przetwórczego umowę dobrowolną z daty 5 kwietnia 1935 r., mocą której przedłużono ważność dotychczasowej tabeli płac, zastrzegając w tej umowie jednomiesięczny termin wypowiedzenia. Zgodnie więc z brzmieniem tej umowy specjalnej z dnia 5 kwietnia 1935 r., wypowiedzieliśmy tabelę płac pracowników umysłowych przemysłu przetwórczego końcem listopada 1937 r. na 31 grudnia 1937 r., wysuwając zarazem żądanie podwyższenia płac począwszy od 1 stycznia 1938 r.

Związek pracodawców przemysłu przetwórczego na ponownych pertraktacjach odrzucił kategorycznie

żądanie nasze co do podwyżki płac, zaś odnośnie jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia obowiązującej tabeli płac, Związek Pracodawców obstawał przy 3 miesięcznym wypowiedzeniu, powołując się na przepis art. 14 ustawy o układach zbiorowych pracy z dnia 14 kwietnia 1937 r.

Związki zawodowe pracowników umysłowych uchwaliły więc wystosować odpowiedni wniosek do Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej w Chorzowie, żądając w nim wydania orzeczenia o 20 procentowej podwyżce płac.

Na pierwszej rozprawie, odbytej dnia 24 stycznia 1938 r., przedstawiciel związku pracodawców zarzucił niewłaściwość Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej w Chorzowie, że kompetentna może być jedynie Komisja Pojednawcza i Arbitrażowa w Katowicach. Zarzut ten nie wytrzymał jednak krytyki w świetle stanu prawnego, przewidzianego w § 22 rozp. z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych. Przepis ten postanawia bowiem, że właściwa do rozstrzygania sporów zarobkowych jest Komisja Pojednawcza, w okręgu której zatrudnieni są zainteresowani pracownicy. O ile pracownicy ci zatrudnieni są w okręgach kilku Komisji Pojednawczych i Arbitrażowych, to na ten wypadek właściwa jest ta Komisja, do której się w pierw odwołano.

Opierając się na § 22 wspomnianego rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 r. oraz podkreślając, że pracownicze związki zawodowe odwołały się w tym wypadku li tylko do Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej w Chorzowie, wniósł prezes naszego Związku kol. Senator Maciejewski o odrzucenie zarzutu przedstawiciela związku pracodawców co do miejscowej niewłaściwości Komisji. Po krótkiej naradzie Komisja Pojednawcza i Arbitrażowa w Chorzowie uznała się za kompetentną do rozstrzygania wniesionego sporu o podwyżkę płac pracowników umysłowych

przemysłu przetwórczego. Po ogłoszeniu tego postanowienia, przedstawiciel Związku Pracodawców opuścił ostentacyjnie posiedzenie, wobec czego Komisja odroczyła rozprawę na dzień 27 stycznia 1938 r. z tym, że o ile przedstawiciele Związku Pracodawców nie przybędą, albo nie będą rozprawiali, Komisja wyda orzeczenie zaoczne (§ 27 ust. 4 rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 r.)

Podczas drugiej rozprawy w dniu 27 stycznia 1938 r. przedstawiciele związku pracodawców stawili się, lecz zaraz na wstępie podnieśli zarzut formalny jakoby wypowiedzenie tabeli płac nastąpiło w terminie niewłaściwym, podkreślając, że z jednej strony art. 14 nowej polskiej ustawy o układach zbiorowych pracy przewiduje odnośnie pracowników umysłowych 3 miesięczny termin wypowiedzenia, a z drugiej strony kontrahenci ramowej umowy zbiorowej w brzmieniu z dnia 27 sierpnia 1937 r. sami uzgodnili między sobą 3 miesięczny termin wypowiedzenia umowy ramowej oraz każdej jej części, a więc zdaniem pracodawców również tabeli płac.

Tej argumentacji przeciwstawił Prezes naszego Związku kol. Senator Maciejewski fakt, że przy ustalaniu brzmienia nowej ramowej umowy zbiorowej z dnia 27 sierpnia 1937 r. chodziło wyłącznie o poprawki stylistyczne starego tekstu ramowej umowy zbiorowej, przy czym podczas odnośnych pertraktacji parytetycznych obie strony wyraźnie zastrzegły, iż nie mają zamiaru wprowadzanie do tekstu żadnych zmian merytorycznych. Z drugiej strony istniała osobna umowa z dnia 5 kwietnia 1935 r., odnosząca się do tabeli płac, w której strony ustaliły jednomiesięczny termin wypowiedzenia. Okoliczność, że w nowym brzmieniu umowy ramowej z dnia 27 sierpnia 1937 r. strony uzgodniły 3 miesięczny termin wypowiedzenia umowy ramowej i wszystkich jej części, nie przesądziła jeszcze kwestii ważności jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia, zastrzeżonego w specjalnej umowie z dnia 5 kwietnia 1935 r. Odnośnie tej umowy specjalnej należy stosować przepisy art. 29 polskiej ustawy o układach zbiorowych pracy z dnia 14 kwietnia 1937 r., które wyraźnie zastrzegają, że wszystkie układy zbiorowe pracy, zawarte pod rządem dawniejszych ustaw, zachowując swą moc obowiązującą aż do wygaśnięcia danych układów. Zatem jednomiesięczny termin wypowiedzenia tabeli płac był ważny na koniec grudnia 1937 r., a to tym więcej, skoro strony w nowym brzmieniu umowy ramowej nie zastrzegły, że specjalna umowa zbiorowa z 5 kwietnia 1935 r. dotycząca tabeli płac, a zastrzegająca jednomiesięczny termin wypowiedzenia, utraciła swą moc.

Komisja Pojednawcza i Arbitrażowa odroczyła ponownie rozprawę na 24 lutego 1938 r., polecając stronom, by międzyczasie próbowały w pertraktacjach parytetycznych załatwić spór w drodze ugody.

Po drugiej rozprawie przed Komisją Pojednawczą i Arbitrażową kol. Senator Maciejewski odbył w sprawie zarzutów Związku Pracodawców Przemysłu Prze-

twórczego dwukrotne konferencje w Ministerstwie Opieki Społecznej, podczas których przekonał czynniki miarodajne o słuszności naszego stanowiska. Niezależnie od tego Związek nasz wystosował dnia 5 lutego 1938 r. do Ministerstwa Opieki Społecznej prośbę o udzielenie autorytatywnego wyjaśnienia co do ważności jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia tabeli płac dla pracowników umysłowych, zatrudnionych w przemyśle przetwórczym. Ministerstwo Opieki Społecznej przesłało nam już w dniu 8 lutego 1938 r. życzone autorytatywne wyjaśnienie, potwierdzające w całej osnowie nasze stanowisko.

W dniu 15 lutego 1938 r. odbyliśmy z przedstawicielami przemysłu przetwórczego ponowne pertraktacje parytetyczne celem ugodowego załatwienia zatargu zarobkowego. Podczas 2 godzinnych obrad z udziałem prezesa Związku kol. Senatora Maciejewskiego i sekretarza generalnego kol. Dr. Gawlika dochodziło do bardzo ciekawej i rzeczowej wymiany zdań między stronami i ostatecznie zawarta została ugoda, mocą której *podwyższono wszystkie stawki dotychczasowych płac taryfowych pracowników umysłowych, zatrudnionych w przemyśle przetwórczym poczynając od dnia 1 lutego 1938 roku o 7 procent.*

Strony ustaliły jednocześnie, że wniosą wspólną prośbę do Ministra Opieki Społecznej o nadanie powszechnie obowiązującej mocy umowie ramowej, jak i nowej podwyższonej tabeli płac, dotyczącej pracowników umysłowych przemysłu przetwórczego. W ten sposób przedsiębiorstwa, należące do Związku Pracodawców Przemysłu Przetwórczego pozbędą się skutecznie dotychczasowej konkurencji innych przedsiębiorstw śląskiego przemysłu przetwórczego, nie należących do związku pracodawców, a konkurujących z przedsiębiorstwami, będącymi członkami związku pracodawców przez opłacanie swojego personelu poniżej stawek taryfowych. Tak postąpił Związek Pracodawców Przemysłu Przetwórczego w sprawie umowy zbiorowej dla robotników. Mianowicie wraz z organizacjami robotniczymi zawnioskowano w Ministerstwie Opieki Społecznej nadanie mocy powszechnie obowiązującej robotniczej umowie taryfowej, istniejącej w śląskim przemyśle przetwórczym

Z naszej strony witamy ten zamiar Związku Pracodawców Przemysłu Przetwórczego z zadowoleniem, gdyż w ten sposób wszyscy pracownicy, zatrudnieni w śląskim przemyśle przetwórczym bez względu na należność przedsiębiorstwa do związku pracodawców, będą mogli korzystać z uprawnień, wynikających z ramowej umowy oraz domagać się opłacania według tabeli płac taryfowych.

Kontrahenci umowy zbiorowej dla pracowników umysłowych przemysłu przetwórczego wyrazili gotowość wspólnego technicznego opracowania wniosku o nadanie mocy powszechnie obowiązującej ramowej umowie zbiorowej oraz tabeli płac, co ma nastąpić już w dniach najbliższych.

PODWYŻKA PŁAC TARYFOWYCH PRACOWNIKÓW HANDLOWYCH

W dniu 24 stycznia 1938 r. odbyła się rozprawa przed Komisją Pojednawczą i Arbitrażową w Katowicach w sprawie zażądanej przez związki zawodowe pracowników umysłowych podwyżki płac taryfowych pracowników handlowych. Z ramienia naszej organizacji przedstawił całokształt sporu taryfowego kol. Prezes Senator Ludwik Maciejewski, zaś kol. Dr. Paweł Gawlik zasiadywał jako ławnik. Ze strony związków pracodawców kupieckich jawili się jako przeciwnicy wniosku pp. Dr. Choraży, Dr. Alfred Gawlik i Cieśliński, kupiec z Chorzowa.

Po bardzo burzliwej przeszło półtoragodzinnej wymianie zdań między stronami, przewodniczący Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej p. Inż. Kossuth zalecił stronom ugodowe załatwienie wniesionego sporu taryfowego. Pracodawcy kupieccy nie okazywali jednak początkowo zgody na żadną skłonność do ugodowego ustosunkowania się do żądanej podwyżki płac taryfowych pracowników handlowych.

Na skutek takiego nieustępliwego stanowiska ze strony pracodawczej, Komisja wydała orzeczenie co do zasady sporu, mocą którego ustaliła, że płace taryfowe pracowników handlowych, obowiązujące od 1 stycznia 1935 r., powinny ulec podwyższeniu, a co do wysokości podwyżki płac, komisja odesłała strony do bezpośrednich rokowań parytetycznych. Następnie przewodniczący Komisji zaapelował ponownie do stron, aby uzgodniły między sobą procentualną podwyżkę płac taryfowych, przy czym podkreślił, że wobec przesądzenia zasady na korzyść strony pracobiorczej, zawarcie ugody co do wysokości mającej nastąpić podwyżki płac taryfowych pracowników handlowych leży w obopólnym interesie stron.

Po długotrwałych rokowaniach kontrahenci powszechnie obowiązującej umowy zbiorowej zawarli ugodę, mocą której płace taryfowe pracowników handlowych począwszy od dnia 1 stycznia 1938 r. podwyższone zostały o 7% za wyjątkiem płac w latach uczniowskich i dodatków socjalnych.

Niżej publikujemy wypis ugody oraz nowe — minimalne stawki płac taryfowych pracowników handlowych, obowiązujące od 1 stycznia 1938 r.

U g o d a

- Kontrahenci układu zbiorowego z dnia 30 czerwca 1933 r. dla pracowników handlowych na górnośląskiej części województwa śląskiego przedłużają ważność tegoż układu zbiorowego za wyłączeniem „Tabeli płac” do dnia 30 czerwca 1938 r. z wypowiedzeniem 1 miesięcznym, o ile zaś wypowiedzenie to nie nastąpi, obowiązuje na każdy następny kwartał z wypowiedzeniem jednomiesięcznym (vide § 11 układu zbiorowego).
- W tabeli płac wprowadza się z dniem 1 stycznia 1938 r. następujące zmiany:
W latach przejściowych (2), w latach zawodowych (3) podwyższa się wszystkie wymienione w tej części tabeli płac stawki o 7 (siedem) procent.
Inne stawki płac, obniżek (dodatku domowego i na dzieci,

w latach uczniowskich (1) i w przedostatnich dwóch ustępach p. II § 7) pozostają bez zmiany.

W ten sposób ustalona tabela płac obowiązuje do dnia 31 grudnia 1938 r. (Wypowiedzenie tabeli płac w/g układu zbiorowego p. III. 1 — § 7).

TARYFA PŁAC

pracowników handlowych

obowiązująca od dnia 1 stycznia 1938 r.

ustalona orzeczeniem Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej w Katowicach w dniu 24 stycznia 1938 r.

I. W latach nauki:

- a) w 1 roku nauki 25.— zł
- b) w 2 roku nauki 40.— zł
- c) w 3 roku nauki 65.— zł

II. W latach przejściowych:

- a) po ukończeniu lat 17 86.— zł
- b) „ „ „ 18 102.— zł
- c) „ „ „ 19 112.— zł
- d) „ „ „ 20 118.— zł

III. W latach zawodowych:

Grupa	Płaca początkowa	Szczeble starystwa	Płaca końcowa
1	150.— zł	17 x 5.35 zł	240.95 zł
2	182.— zł	15 x 7.49 zł	294.35 zł
3	203.— zł	15 x 8.56 zł	331.40 zł
4	241.— zł	12 x 10.70 zł	369.40 zł
5	300.— zł	12 x 12.84 zł	454.08 zł

IV. Dodatek domowy wynosi 12 — zł. Dodatek na dziecko wynosi 14 — zł.

V. Pracownicy otrzymują powyższe stawki z potrąceniem 10%.

VI. W miejscowościach poniżej 20.000 mieszkańców wymienione stawki ulegają obniżeniu o 5%.

VII. W miejscowościach poniżej 10.000 mieszkańców wymienione stawki ulegają obniżeniu o 10%.

Czas handlu w Katowicach w roku 1938

W dniu 19 stycznia 1938 r. odbyła się w Magistracie w Katowicach przy ul. Młyńskiej konferencja w sprawie ustalenia wolnych niedziel i świąt dla handlu na terenie m. Katowic na rok 1938 oraz przedłużenia godzin handlu do godziny 20 w dniach powszednich.

Stosownie do obowiązujących przepisów ustalono na tej konferencji następujące niedziele i święta wolne dla handlu od godziny 13 do 18: 10 kwietnia, 29 maja, 4 listopada i 18 grudnia w roku 1938.

W dniach powszednich ustalono przedłużenia godzin handlowych do godziny 20 w dniach: 1 i 28 lutego, 2 i 15 kwietnia, 2 maja, 4 i 15 czerwca, 13 sierpnia, 1 i 31 października, 30 listopada, 3, 10, 17, 21, 22, 23 i 31 grudnia 1938 r.

W dniu 24 grudnia 1938 r. ustalono godziny handlowe do godziny 17.

NOWA REGULACJA PŁAC PRACOWNIKÓW PRYWATNYCH TOWARZYSTW UBEZPIECZEŃ

W dniu 14 lutego 1938 r. odbyła się na skutek naszego wniosku rozprawa przed Komisją Pojednawczą i Arbitrażową w Katowicach w sprawie żądanej przez nas podwyżki płac taryfowych dla pracowników zatrudnionych w prywatnych zakładach ubezpieczeń. Ze strony naszej zasiadywał w charakterze ławnika przewodniczący sekcji pracowników ubezpieczeniowych P.Z.P. kol. Stanisław Mrozek i sekretarz Administracji kol. Antoni Syrnik.

Całokształt sporu o podwyżkę płac taryfowych dla pracowników prywatnych towarzystw ubezpieczeniowych przedstawił prezes P. Z. P. kol. Senator Ludwik Maciejewski, który podkreślił, że ostatnie orzeczenie Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej ze stycznia 1937 r. było dla pracowników zatrudnionych w ubezpieczeniach prywatnych bardzo krzywdzące, skoro pod względem płac zrównało tych pracowników z pracownikami zatrudnionymi w handlu i skoro dalej na przejściowy czas 3 miesięczny przyznało pracownikom ubezpieczeniowym płace obniżone nawet o 5% w stosunku do niskich płac taryfowych pracowników handlowych.

Praca ubezpieczeniowca jest pod względem jakości wyższa i bardziej skomplikowana od pracy ekspedienta handlowego. To też Komisja powinna przy rozpatrzeniu żądanej podwyżki płac taryfowych dla pracowników ubezpieczeniowych uwzględnić tę okoliczność i przyznać tym razem podwyżkę płac ponad normę płac pracowników handlowych.

Sama zasada podwyższenia płac nie ulega kwestii, skoro na wszystkich odcinkach pracy — płac taryfowe doznały podwyżki. W sporze tym chodziło nam o wydostanie większej podwyżki płac, aby płace pracowników ubezpieczeniowych z biegiem czasu zdystansowały płace taryfowe pracowników handlowych.

Wywodom kol. Senatora Maciejewskiego replikował imieniem pracodawców ubezpieczeniowych dyrektor „Vesty” z Poznania p. Dr. Górnicki, który kategorycznie odrzucił żądanie jakiegokolwiek podwyżki płac taryfowych, motywując to niezrozumiałe stanowisko brakiem sporządzenia bilansów za rok ubiegły, które jego zdaniem nie wykażą odpowiednich zysków, aby usprawiedliwić jakąkolwiek podwyżkę płac taryfowych.

Komisja Pojednawcza i Arbitrażowa po długotrwałych obradach wydała orzeczenie, mocą którego płace taryfowe w latach przejściowych i zawodowych i to początkowe i szczeble starszeństwa podwyższone zostały począwszy od 1 lutego 1938 roku o 7%. Podwyżce nie uległy płace uczniowskie i dodatki socjalne. Komisja ponadto orzekła, że płace pracowników zatrudnionych w rybnickim, pszczyńskim i lublinieckim, ulegają w stosunku do płac taryfo-

wych pracowników zatrudnionych w centralnym obwodzie przemysłowym lokalnej obniżce 5 procentowej.

Wprowadzenie zróżniczkowania lokalnego w tabeli płac dla pracowników ubezpieczeniowych uważać musimy za wielce krzywdzące. Komisja Pojednawcza i Arbitrażowa zawiodła ogół pracowników ubezpieczeniowych w nadziejach, skoro nie orzekła ponad podwyżkę płac osiągniętą w drodze dobrowolnej umowy w dniu 24 stycznia 1938 r. dla pracowników handlowych.

Podwyższona o 7% tabela płac obowiązywać ma do końca roku 1938 z trzech miesięcznym wypowiedzeniem.

WYNIKI WYBORÓW DO RAD URZĘDNICZYCH

Zakłady Hutnicze Giesche S. A. w Szopienicach. Wybory do Rady Urzędniczej Zakładów Hutniczych Giesche S. A. w Szopienicach odbyły się w dniach 29 i 30 grudnia 1937 r. Lista kandydatów P.Z.P. otrzymała 67 głosów — 3 mandaty, lista kandydatów Z. Z. P. U. i Z. Z. Z. otrzymała 76 głosów — 3 mandaty.

Z grona członków naszego Związku wybrani zostali koledzy: Musialik Jan, Piecuch Herbert i Baron Piotr. Na skutek odbytego losowania, kol. Jan Musialik został zastępcą przewodniczącego rady urzędniczej.

Z okazji wyborów do Rady Urzędniczej Zakładu Elektrolitycznego Giesche S. A. w Szopienicach, wybrany został członek naszego Związku kol. Emil Kalinowski, który równocześnie objął przewodnictwo Rady.

Kopalnia „Wujek” w Katowicach

Z okazji odbytych w dniu 5 stycznia 1938 r. wyborów do Rady Urzędniczej Kopalni „Wujek”, wszystkie mandaty przypadły członkom P. Z. P.

W skład Rady Urzędniczej wchodzi koledzy: Rainoch Karol (przewodniczący), Niemczyk Walter, Kluzik Kazimierz (zast. przewodn.), Witek Wacław (sekretarz), Neuman Robert i Tatoj Józef.

Huta Piłsudski w Chorzowie

Wybory do Rady Urzędniczej przy Hucie Piłsudski odbyły się w dniu 7 stycznia 1938 r., do których postawiono 3 listy kandydatów. Lista P. Z. P. otrzymała 124 głosy — 4 mandaty. Lista Z. Z. Z. otrzymała 68 głosów — 2 mandaty. Lista Z. Z. P. U. otrzymała 53 głosy — 1 mandat.

W skład Rady Urzędniczej weszli następujący koledzy naszej organizacji: Całka Adam, Kapała Ludwik, Zadlok Karol i Ferda Józef.

UROCZYSTOŚĆ 10 LETNIEGO ISTNIENIA KOŁA PRZY POLSKICH KOPALNIACH SKARBOWYCH W CHORZOWIE

W dniu 1 stycznia 1938 r. (Nowy Rok) obchodziło koło nasze przy Polskich Kopalniach Skarbowych w Chorzowie uroczystość 10 letniego istnienia, którą rozpoczęto Mszą św., odprawioną w kościele św. Barbary. W dniu poprzedzającym uroczystość, została w wspomnianym kościele odprawiona Msza żałobna za wszystkich zmarłych członków koła.

Oficjalną część uroczystości w dniu noworocznym rozpoczęto o godz. 17 uroczystym zebraniem, zwołanym do kasyna kopalni „Prezydent Mościcki“, na które przybyli również członkowie zaproszonych rodzin. Uroczyste zebranie zaszczyli obecnością również przedstawiciele Zarządu Głównego P. Z. P. w osobach koiegów: sekretarza generalnego Dr. Gawlika i skarbnika Piotra Wielgosza. Jako przedstawiciel Administracji obecny był kol. Jerzy Dulowski. Kilka kół miejscowych P. Z. P. z Chorzowa i bliższej okolicy reprezentowali poszczególni przewodniczący.

Przewodniczący koła kol. Jan Hallek zagaił uroczyste zebranie słowami „Szczęść Boże“, witając wszystkich obecnych gości oraz wszystkich kolegów wraz z członkami ich rodzin. Obszerna sala kasyna była zupełnie zapelniona. Kolega Hallek odczytał w dalszym ciągu telegramy gratulacyjne, nadesłane od sąsiednich i bratnich kół P. Z. P. oraz pismo gratulacyjne prezesa P. Z. P. kol. senatora Ludwika Maciejewskiego, którego nieobecność spowodowana została nagłym wyjazdem do Warszawy.

Zastępca sekretarza kol. Stefan Śliwakowski odczytał zarys historii koła i złożył imieniem wszystkich członków koła kol. Janowi Hallkowi życzenia z okazji 5 letniego piastowania urzędu przewodniczącego koła, które w ramach 10 letniego istnienia koła wymieniony obchodził. Z zarysu historii wynikało, że koło przy Polskich Kopalniach Skarbowych w Chorzowie założone w dniu 8 grudnia 1927 r. na kopalni „Piast“ — Pole południowe — w dawniejszych Nowych Hajdukach. Pierwszym przewodniczącym koła był kol. Augustyn Szewczyk (obecnie emeryt), sekretarzem kol. Piotr Solich, a skarbnikiem kol. Maksymilian Popluc, zaś mężami zaufanymi koledzy Augustyn Wieczorek, Jan Marzec i Robert Feige. Rozwój koła był pomyślny pod przykładowym prowadzeniem go przez przewodniczącego kol. Jana Hallka. Koło liczy 128 członków.

W dalszym ciągu składali wszyscy goście życzenia z okazji 10 letniego jubileuszu koła. Imieniem Zarządu Głównego przemawiał kol. Wielgosz, Administracji kol. Dulowski, a z sąsiednich kół P. Z. P. koledzy D. Pluta, E. Krauze, L. Kapala i A. Kopyciok. Imieniem rady urzędniczej kop. „Prezydent Mościcki“ oraz placówki Z.Z.P.U. złożył życzenia p. Patan.

Po przemówieniach nastąpiło staropolskim zwyczajem wzajemne łamanie się opłatkiem, poczem odbyła się wspólna kolacja, w czasie której przygrywała doborowa orkiestra kop. „Prezydent Mościcki“

pod dyрекcją kapelmistrza Piotrowskiego, wykonując kilka kolęd i dobrych utworów. Gospodarzem tej części był skarbnik koła kol. Piotr Solich wraz z restauratorem p. Mrzykiem, którzy wywiązali się ze swego zadania jak najlepiej.

Po zakończeniu oficjalnej części tej pięknej uroczystości, rozpoczęła się w części drugiej zabawa dla członków, gości oraz urzędników Polskich Kopalń Skarbowych w Chorzowie, do której przygrywała wspomniana orkiestra. W miłej atmosferze zabawa przeciągnęła się do świtu.

Z życia koła w Siemianowicach Śl.

W dniu 5 stycznia 1938 r. urządziło koło miejscowe w Siemianowicach Śl. uroczystość gwiazdkową dla członków i ich rodzin. Licznie zebranych przywitał przewodniczący koła kol. Józef Jastrzeźbski, po czym wygłosił przemówienie członek komitetu gwiazdkowego kol. Michał Bzodek oraz odśpiewano kolendy. W tej uroczystej chwili przybył gwiazdor, który obdarował torebkami 40 dzieci członków. Po zakończeniu uroczystości gwiazdkowej odbyła się zabawa taneczna, w czasie której urządzono loterię fantową. W miłym nastroju bawiono się do rana.

Zawody ping pongowe o mistrzostwo oddziałów P.Z.P.

Z okazji uroczystości 5 letniego istnienia Oddziału Młodzieży P.Z.P. w Hajdukach Wielkich w niedzielę, dnia 16 stycznia 1938 r. — odbyły się w świetlicy tego oddziału zawody ping pongowe (tenis stołowy) o mistrzostwo oddziałów młodzieży. Zawodami kierował naczelnik sportu oddziałów młodzieży kolega Teodor Stelmach. W zawodach wzięło udział 7 drużyn następujących oddziałów:

1. Hajduki Wielkie, 2. Katowice, 3. Zakłady Przetwórcze - Huta Piłsudski w Chorzowie, 4. Bytków, 5. Chorzów-Śródmieście, 6. Pszów, 7. Mysłowice.

Mistrzem oddziałów młodzieży w grze ping pongowej została na rok 1938 drużyna oddziału młodzieży w Bytkowie, który założony został przed krótkim czasem, mianowicie w dniu 30 czerwca 1937 r. Drugie miejsce zdobyła drużyna oddziału młodzieży w Katowicach, a trzecie oddział Zakłady Przetwórcze — Huta Piłsudski w Chorzowie.

W grze podwójnej mistrzostwo zdobyli koledzy Stefan Pawłowski i Konrad Gembolys z oddziału Hajduki Wielkie, drugie miejsce koledzy Paweł Cwiekalik i Alfred Stachoń z oddziału Mysłowice, trzecie miejsce koledzy Józef Mazurek i Karol Termin z oddziału Bytków. Mistrzostwo w grze pojedynczej zdobył kol. Karol Gembolys (Hajduki W.), drugie miejsce kol. Paweł Cwiekalik (Mysłowice), trzecie miejsce kol. Jerzy Przełożny (Chorzów Śródmieście).

Na zawodach obecni byli kurator oddziałów młodzieży kol. Piotr Wielgosz oraz członek kuratorium kol. Dominik Pluta, który po zakończeniu zawodów wręczył zwycięzcom nagrody w formie dyplomów. Funkcje sekretarzy pełnili koledzy Emil Mzyk i Ewald Fojcik.

Placówka P.Z.P. przy kop. Charlotta w Rydułtowach powołana ponownie do życia

Istniejące od szeregu lat przy kopalni Charlotta w Rydułtowach koło nasze, które tworzyli pracownicy tej kopalni, zawiesiło swoją działalność z powodu unieruchomienia kopalni Charlotta w roku 1932.

W związku z częściowym uruchomieniem kopalni odbyło się w dniu 12 grudnia 1937 r. w Rydułtowach w kasynie kopalnianym zebranie organizacyjne urzędników, zatrudnionych na kopalni Charlotta, które zagał p. Urban Piechula o godz. 11, wygłaszając krótkie przemówienie i witając delegata Zarządu Głównego P.Z.P. kol. Antoniego Syrnika, jak również wszystkich przybyłych kolegów. Na przewodniczącego zebrania wybrano członka Zarządu Głównego P.Z.P. kol. Alfreda Rotkegla z Niedobczyc.

Referat na temat aktualnych zagadnień świata pracy umysłowej, ostatnio prowadzonej akcji o podwyżkę płac dla pracowników umysłowych, zatrudnionych w przemyśle górniczo-hutniczym oraz spraw organizacyjnych, wygłosił kol. Syrnik.

Po dyskusji podjęto uchwałę wznowienia działalności koła i przystąpiono do wyboru zarządu koła. Wybrani zostali koledzy: Urban Piechula — przewodniczący, Drażny Bronisław — zastępca, Adamczyk Paweł — sekretarz, Żyła Wojciech — zastępca, Haroska Alojzy — skarbnik, Bednarski Tadeusz i Okoń Jan — ławnicy, Szymroszczyk Karol, Łużyńska Antoni, Dudacy Józef — komisja rewizyjna.

Ponownie do życia powołanej placówce życzymy pomyślnego rozwoju.

Nowe koło P. Z. P. przy Miejskich Zakł. Przemysł. w Tarnowskich Górach

W dniu 27 stycznia 1938 r. odbyło się konstytucyjne zebranie członków P. Z. P., zatrudnionych w Miejskich Zakładach Przemysłowych w Tarnowskich Górach. — Przewodniczył zebraniu delegat Głównego Zarządu Związku kol. Dr. Paweł Gawlik. Wybrano zarząd w składzie kolegów: Wilhelm Spyra — przewodniczący, Franciszek Wójcik — zastępca, Jerzy Brewka — sekretarz, Józef Kawka — zast. sekretarza, Jan Szymik — skarbnik; zaś do komisji rewizyjnej koledzy: Franciszek Boński i Jan Pawelik.

Kol. Dr. Paweł Gawlik wygłosił referat na temat wyborów do rady zakładowej, oraz na temat zawarcia umowy zbiorowej z Magistratem miasta Tarnowskich Gór dla pracowników Miejskich Zakł. Przemysłowych.

Pierwsze zebranie zarządu nowopowstałej placówki odbyło się przy udziale kolegi Dr. Gawlika w dniu 9 lutego 1938 r. Na zebraniu tym omówiono szczegółowo tabelę zaszeregowania i tabelę płac, która ma być zawarta umową zbiorową.

Nowe koło P.Z.P. przy P.Z.W. w Katowicach

Zgodnie z § 52 statutu naszego Związku zwołali członkowie zatrudnieni w Państwowych Zakładach Wodociągowych na G. Śl. z siedzibą w Katowicach zebranie konstytucyjne w dniu 7 lutego 1938 r.

Wynikiem wyborów wybrany został zarząd koła w składzie kolegów: Przewodniczący — Wójcik Teofil, sekretarz — Coppówna Berta, skarbnik — Brol Emil.

Nowym kołom życzymy pomyślniej działalności i rozwoju.

Z WALNYCH ZEBRAŃ KÓŁ P. Z. P. (W KILKU WIERSZACH)

Koło miejscowe przy Hucie Baildon w Katowicach-Dębie odbyło walne zebranie w dniu 5 stycznia 1938 r. które zagał przewodniczący kol. Antoni Wegnerowski hasłem „Szcześć Boże“. Prezydium walnego zebrania wybrano w składzie kolegów: Marek Franciszek, przewodniczący, Czuwaj Jan — sekretarz. Po wygłoszeniu sprawozdań z prac koła w roku 1937, wybrano nowy zarząd na rok 1938, do którego weszli koledzy: Przewodniczący — Kowolik Alfons, zastępca — Falkiewicz Stefan, sekretarz — Czuwaj Jan, zastępca — Hankus Władysław, skarbnik — Jabłoński Leopold, ławnicy: Marek Franciszek, i Wegnerowski Antoni. Do komisji rewizyjnej wybrano kolegów Probanowskiego Brunona, Lipca Ludwika i Ryżko Wacława. Delegat Zarządu Głównego kol. Dr. Gawlik wygłosił referat na temat kumulacji rent, zamierzonej nowelizacji ustawy o pracę pracowników umysłowych i innych zagadnień ruchu zawodowego. Koło liczy przeszło 70 członków.

Koło w Piekarach Śląskich odbyło swoje doroczne walne zebranie w dniu 9 stycznia 1938 r., które zagał przewodniczący koła kol. Franciszek Gowik. Przewodniczącym walnego zebrania wybrany został jednogłośnie sekretarz Administracji P.Z.P. kol. Jerzy Dulowski. Po złożeniu sprawozdań za rok 1937 udzielono ustępującemu zarządowi absolutorium bez sprzeciwu oraz wybrano nowy zarząd, w skład

którego weszli koledzy: Przewodniczący — Gowik Franciszek, zastępca — Kluszczyk Józef, sekretarz — Sitek Wincenty, zastępca Kumor Jan, skarbnik — Strzecha Józef, podskarbnik — Smoleń Augustyn, ławnicy — Lubosówna Jadwiga i Renner Franciszek, zaś do komisji rewizyjnej: Baetz Eryk, Wojciechowski Jan i Konowol Roman. Delegaci: Sowik Fr. i Ficek W.

Delegat Administracji Związku kol. J. Dulowski wygłosił referat na temat zadań organizacyjnych oraz położenia świata pracy umysłowej w obecnej sytuacji gospodarczej.

Koło w Łaziskach Średnich (Kop. Zjedn. Aleksander) odbyło walne zebranie w dniu 9 stycznia 1938 roku. Zagał zebranie przewodniczący kol. W. Fangor. Przewodniczącym walnego zebrania wybrano delegata Zarządu Głównego kol. Dr. Gawlika. Po wygłoszeniu sprawozdań ustępującego zarządu za rok 1937 i udzieleniu absolutorium wybrano na rok 1938 nowy zarząd w składzie następujących kolegów: Przewodniczący — Fangor Wilibald, zastępca — Olejek Stanisław, sekretarz — Broda Józef, zastępca — Kowolik Konrad, skarbnik — Szombara Emanuel, ławnicy — Widera Wiktor, Komorek Antoni, Piotrowicz Józef i Firlej Eugeniusz; Komisja rewizyjna — Kurczok Jan, Nawrot Augustyn i Sitko Stanisław. Koło liczy 50 członków.

Kolega Dr. Gawlik wygłosił referat na temat przebiegu naszej akcji o ostatnią podwyżkę płac w ciężkim przemyśle,

o kumulacji rent oraz zamierzonej nowelizacji ustawy o pracę pracowników umysłowych.

Koło pracowników technicznych przy Z.F.Z.Ś. w Chorzowie III. odbyło swoje walne zebranie w dniu 15 stycznia 1938 r., które zagał przewodniczący kol. Ernest Krause. Przewodnictwo walnego zebrania objął z wyboru skarbnik Zarządu Głównego kol. Piotr Wielgosz. Sprawozdania szczegółowe z prac koła za rok 1937 zdali członkowie ustępującego zarządu, przyczym stwierdzono pomyślny rozwój koła. Ustępującemu zarządowi udzielono jednogłośnie absolutorium i przystąpiono do wyboru nowego zarządu na rok 1938, który uległ tylko małym zmianom, mianowicie: Przewodniczący — Krause Ernest, zastępca — Kopeć Jan, sekretarz — Biedroń Stanisław, zastępca — Malchar Maksymilian, skarbnik — Kował Brunon, ławnicy — Kalita Walter, Brodowski Karol, Dziambor Sylwester, komisja rewizyjna — Zmarzły Józef, Krok Ryszard i Wojak Alfred.

Referat na temat działalności i rozwoju P. Z. P. w roku 1937 wygłosił członek Zarządu Głównego kol. P. Wielgosz. Po ożywionej dyskusji i wolnych głosach uchwalono rezolucję odnoszącą się do umowy o pracę pracowników umysłowych, mającą wejść w życie na obszarze Województwa Śląskiego.

Walne zebranie zakończono trzykrotnym okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej i Prezydenta Prof. Dr. Ignacego Mościckiego oraz hasłem „Cześć Pracy“, po czym odbyła się wspólna kolacja. Koło liczy 128 członków.

Koło przy Hucie Siemianowice odbyło doroczne walne zebranie w dniu 15 stycznia 1938 r., które zagał przewodniczący koła kol. Franciszek Dubiel. Przewodniczył z wyboru sekretarz związku kol. Antoni Syrnik. Po wygłoszeniu sprawozdań z działalności zarządu koła i udzieleniu absolutorium ustępującemu zarządowi, wybrany został nowy zarząd w składzie kolegów: Przewodniczący — Rusecki Wilhelm, zastępca — Wesoły Franciszek, sekretarz — Krztoń Władysław, zastępca — Solik Walter, skarbnik — Cieślak Antoni; ławnicy — Dubiel Anzelm i Paleta Teodor. Do komisji rewizyjnej wybrano kolegów Hermana Maksymiliana i Firleya Ewalda.

Sekretarz kol. A. Syrnik wygłosił referat na temat aktualnych spraw świata pracy i ustawodawstwa socjalnego.

Po zebraniu odbyła się wspólna kolacja (tradycyjna), w czasie której wieczór spędzono w miłym nastroju.

Koło Miejskowe w Gdyni odbyło walne zebranie w dniu 17 stycznia 1938 r. w sali Hotelu Centralnego. Po zagajeniu zebrania przez przewodniczącego kol. Benedykta Porożyńskiego, dokonano wyboru prezydium walnego zebrania w składzie: Prezes Związku Senator Maciejewski Ludwik — przewodniczący, Janicki Adam, Pudlik Bronisław — ławnicy, protokolant koleżanka Barańska Salomea.

Wyczerpujące sprawozdania z działalności zarządu Koła w roku 1937 wygłosili koledzy: przewodniczący Porożyński Benedykt, sekretarz Maciejewski Klemens i skarbnik Lewandowski Jan. Po ożywionej dyskusji, walne zebranie udzieliło ustępującemu zarządowi Koła jednogłośnie absolutorium.

Działalność zarządu Koła była niezmiernie ruchliwa, co wynika chociażby z odbytych w roku sprawozdawczym 32 posiedzeń zarządu Koła. Na posiedzeniach tych omawiano najaktualniejsze sprawy pracownicze, dokonano wyborów referentów do poszczególnych spraw, wysłuchano sprawozdań referentów i ustalano wytyczne dalszej pracy.

Walne zebranie dokonało wyboru zarządu Koła na rok 1938 w składzie następującym: Porożyński Benedykt — przewodniczący, Ganowiak Józef i Kurczok Bernard — zastępcy przewodn., Witaszek Stefan — sekretarz, Barańska Salomea — zastępca sekretarza, Maciejewski Klemens — skarbnik oraz Lewandowski Jan, Janicki Adam, Gracz Rajmund, Pudlik Bronisław i Sierszeń Tadeusz — ławnicy. Komisja rewizyjna: Schmidt Mieczysław, Patschull Stanisław i Świtalski Marian.

Delegaci na Zjazd Przedstawicieli: Porożyński Benedykt, Maciejewski Klemens, Chudy Piotr, zastępcy delegatów: Schmidt Mieczysław, Ganowiak Józef, Rywoltówna Halina. Zgodnie z postanowieniami § 60 statutu Związku, dotychczasowy zastępca przewodniczącego kol. Chudy Piotr, wybrany został przez walne zebranie Starszym Koła.

Prezes Związku kolega Senator Maciejewski wygłosił referat na temat działalności izb ustawodawczych na odcinku ustawodawstwa społecznego, położenia pracowników umysłowych w świetle obecnej sytuacji gospodarczej i zapoznał zebranych z przebiegiem i wynikami odbytych w dniu walnego zebrania konferencji w Inspektoracie Pracy, w Ubezpieczalni Społecznej i w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni. Przedmiotem tych konferencji była przede wszystkim sprawa uregulowania warunków pracy i płacy kontrolerów portowych. Koło liczy obecnie już przeszło 450 członków.

Podczas dyskusji zabierali głos koledzy: Szmidt, Zawadzki, Gański, Kucharski i Bartoszczyk. Na wniosek kol. Szmidta walne zebranie uchwaliło jednogłośnie następującą

R E Z O L U C J Ę :

*Członkowie P. Z. P. zgromadzeni na dorocznym walnym zebraniu w dniu 17 stycznia 1938 r., doceniając wszelkie zasługi Prezesa Związku Senatora Maciejewskiego dla rozwoju koła gdyńskiego i dla ruchu zawodowego w ogóle, wyrażają swe podziękowanie i największe uznanie za trudy, zabiegi i intensywną pracę, które prowadzą warstwę pracowniczą do zajęcia godnego stanowiska w szeregu polskich ugrupowań społecznych**

Koło w Bieruniu Starym (Lignoza) odbyło swoje walne zebranie w dniu 20 stycznia 1938 r. Zagał je przewodniczący koła kol. Wacław Terpilowski. Jako przewodniczącego walnego zebrania wybrano jednomyślnie delegata Zarządu Głównego kol. Dr. Gawlika. Z kolei wygłosili członkowie ustępującego zarządu sprawozdania z prac w roku 1937, poczym udzielono temu zarządowi absolutorium oraz wybrano następujący nowy zarząd koła: Przewodniczący — Dudek Wilhelm, zastępca — Terpilowski Wacław, sekretarz — Wuzik Konrad, zastępca — Szyma Eryk, skarbnik — Gopek Walenty, ławnicy: Sembol Karol i Palowski Jan. Do komisji rewizyjnej wybrani zostali koledzy: Klon Józef, Lubecki Wilhelm i Galecko Jan.

Kolega Dr. Gawlik wygłosił referat na temat naszej akcji o podwyżkę płac taryfowych w górnośląskim przemyśle przetwórczym, o kumulacji rent oraz o zamierzonej nowelizacji ustawy o umowę o pracę pracowników umysłowych.

Koło przy Hucie Silesia w Paruszwicach (Rybnik II) odbyło walne zebranie w dniu 20 stycznia 1938 r. Zagał jako przewodniczący kol. Jan Grzybek. Na przewodniczącego wybrano sekretarza Związku kol. Antoniego Syrnika. Po wygłoszeniu sprawozdań i udzieleniu absolutorium ustępującemu zarządowi, wybrany został nowy zarząd, a mianowicie: Przewodniczący — Goński Franciszek, zastępca — mgr Szramka Jan, sekretarz — Nogły Alojzy, zastępca — Sztula Wilhelm, skarbnik — Laska Jan, podskarbnicy — Wawoczny Wincenty i Gamoń Henryk, ławnicy — Grzybek Jan, Greiner Wincenty Klasek Franciszek i Czech Franciszek, komisja rewizyjna — Śmietana Antoni, Czaja Józef i Maszczyk Kazimierz. Koło liczy 80 członków.

Sekretarz Związku kol. A. Syrnik wygłosił referat na temat najaktualniejszych zagadnień świata pracy.

Koło przy Zarządzie Przymusowym Księcia von Pless w Pszczynie odbyło walne zebranie w dniu 21 stycznia 1938 r., które zagał przewodniczący kol. Stanisław Malinowski. Przewodnictwo powierzono delegatowi Zarządu Głównego kol. Dr. Gawlikowi. Po złożeniu sprawozdań i udzieleniu absolutorium ustępującemu zarządowi wybrano nowy zarząd koła, mianowicie z kolegów: Przewodniczący — Ciemięga Kazimierz, zastępca — Heuchel Fryderyk, sekretarz — Szwarc

Alfons, zastępca — Koczyk Henryk, skarbnik — Wagner Paweł; ławnicy — Sojka Paweł i Stanik Jerzy. Do komisji rewizyjnej wybrano kolegów — Janasa Pawła, Milerskiego Gustawa i Niewęglowskiego Stanisława.

Sekr. gen. kol. Dr. Gawlik wygłosił referat na temat przebiegu ostatniej akcji o zawarcie umowy zbiorowej dla pracowników zatrudnionych w Zarządzie Przymusowym w Pszczynie oraz w Zarządzie Ks. von Pless, jakoteż na temat innych aktualnych spraw związanych z przejęciem większej części pracowników Zarządu Przym. przez Dyr. Lasów Państwowych.

Koło przy Hucie Cynkowej Zakładów Hohenlohego w Wełnowcu odbyło walne zebranie w dniu 22 stycznia 1938 r., które zagał przewodniczący koła kol. Stanisław Warzecha. Jako przewodniczącego wybrano sekretarza Związku kol. Antoniego Syrnika. Po wygłoszeniu sprawozdań i udzieleniu absolutorium ustępującemu zarządowi wybrany został nowy zarząd, a mianowicie: Przewodniczący — Warzecha Stanisław, zastępca — Kozioł Franciszek, sekretarz — Baetz Gerhard, zastępca — Świerczyk Franciszek, skarbnik — Kosz Jerzy, podskarbnik — Liduchowski Piotr; ławnicy: Langfort Paweł, Kopiecki Józef i Dziadek Amand. Komisja rewizyjna: Stasz Ryszard, Breitkopf Karol i Pucka Edmund oraz delegaci na Zjazd: Langfort Paweł i Październik Roman.

Po uskutecznieniu wyboru nowego zarządu wygłosił sekretarz Związku kol. A. Syrnik referat o obecnym położeniu gospodarczym i o ostatniej akcji naszej w sprawie podwyżki płac dla pracowników zatrudnionych w górnośląskim przemyśle górniczo-hutniczym oraz o ustawodawstwie socjalnym.

Po zamknięciu zebrania odbyła się wspólna kolacja. Wieczór spędzono w bardzo miłym nastroju.

Koło przy Hucie Zygmunt w Łagiewnikach Śl., odbyło walne zebranie w dniu 22 stycznia 1938 r. przy bardzo licznej liczbie członków. Walne zebranie zagał przewodniczący koła kol. Teodor Pilarek, a przewodniczył z jednogłośniego wyboru wiceprezes P. Z. P. kol. Klemens Zawisza. Po złożeniu sprawozdań przez członków ustępującego zarządu, z działalności koła w roku 1937 zebrani uchwalili absolutorium jednogłośnie. W uznaniu rzetelnej pracy zarządu koła w roku 1937, wybrano na rok 1938 zarząd w dotychczasowym składzie, mianowicie kolegów: Przewodniczący — Teodor Pilarek, sekretarz — Alojzy Drobny, skarbnik — Emil Solowski, podskarbnik — Piotr Sowisłok, ławnik — Feliks Rozkwitalski.

Aktualny referat wygłosił wiceprezes P. Z. P. kolega Zawisza, po czym odbyła się wspólna kolacja, zakończona w bardzo miłym nastroju.

Koło przy Szybach Jankowice odbyło swoje walne zebranie w dniu 22 stycznia 1938 r. Zagał je przewodniczący koła kol. Robert Szymura. Przewodnictwo walnego zebrania objął z jednogłośniego wyboru delegat Administracji Związku kol. Jerzy Dulowski. Członkowie ustępującego zarządu złożyli kolejno sprawozdania, po których zebrani członkowie koła udzielili ustępującemu zarządowi absolutorium jednogłośnie. W skład nowego zarządu wybrani zostali koledzy: Przewodniczący — Szymura Robert, zastępca — Kasperczyk Rajnold, sekretarz — Sowa Maksymilian, zastępca Sobik Józef, skarbnik — Szafranec Jan, ławnicy — Krypczyk Ryszard i Kaula Augustyn. Do komisji rewizyjnej wybrano kolegów następujących: Buła Józef, Kubecki Józef i Posamonik Jerzy. Delegat na zjazd: Szymura Robert, zastępca — Sowa Maksymilian.

Po odbytych wyborach wygłosił kolega Dulowski referat p. t. „Zorganizowany świat pracy, a sytuacja gospodarcza”.

Po zakończeniu walnego zebrania odbyła się wieczornica z tańcami dla członków, ich rodzin i zaproszonych gości, na którą przybyli również inżynierowie Szybów Jankowice wraz z małżonkami. W bardzo miłej atmosferze przeciągnęła się zabawa do późnej nocy.

Koło Miejscowe w Świętochłowicach odbyło swoje doroczne walne zebranie w dniu 22 stycznia 1938 r., które zagał przewodniczący kol. Malcher Władysław, witając wszystkich obecnych, a szczególnie Prezesa Związku kol. Senatora Maciejewskiego.

Przewodnictwo walnego zebrania powierzono przez aklamację Prezesowi Związku. Sprawozdania z działalności zarządu Koła w roku 1937 wygłosili koledzy: przewodniczący Malcher Władysław, sekretarz Krosny Alojzy i skarbnik Stawarz Józef. Koło nasze poszczycić się może faktem, iż w roku 1937 przystąpiło do naszego grona 39 nowych członków. Ogółem koło liczy 100 członków.

Po jednogłośnie udzielonym absolutorium ustępującemu zarządowi, wybrany został na rok 1938 następujący zarząd Koła: Malcher Władysław — przewodniczący, Bąk Konrad — zastępca, Krosny Alojzy — sekretarz, Simon Florian — zast. sekretarza, Stawarz Józef — skarbnik, Smoczyk Felician, Zimnol Wiktor, Kern Tadeusz i Papoń Eugeniusz — ławnicy. Komisja rewizyjna: Marek Bernard, Szulc Augustyn i Miska Herbert. Delegaci na Zjazd Przedstawicieli: Zimnol Wiktor, Krosny Alojzy, Malcher Władysław, zastępcy delegatów: Bąk Konrad, Myśliwiec Karol i Smoczyk Felician.

Następnie Prezes Związku kol. Senator Maciejewski wygłosił obszerny referat na temat prac dokonanych przez organizację naszą w roku 1937, zapoznał zebranych z rozwojem P. Z. P., sprawą przegrupowań pracowników do właściwych wyższych grup uposażeniowych, przestrzegania ustawowego 8 godzinnego czasu pracy, a ponadto zapoznał zebranych z wnioskami Wydziału Wykonawczego P. Z. P. na Ogólnopolski Kongres Pracowników państwowych, samorządowych i prywatnych.

Po wspólnej kolacji z udziałem członków rodzin naszych kolegów, odbyła się przy niezmiernie miłym nastroju zabawa taneczna, podczas której wylosowano szereg pięknych upominków.

Koło przy Kop. Michał w Michałowicach odbyło walne zebranie w dniu 23 stycznia 1938 roku. Zagał je przewodniczący koła kol. Piotr Bara, który przewodniczył również walnemu zebraniu z wyboru. Członkowie ustępującego zarządu złożyli sprawozdania z prac koła w roku 1937, a po udzieleniu absolutorium zebrani członkowie wybrali nowy zarząd na rok 1938, mianowicie kolegów: Przewodniczący — Bara Piotr, zastępca — Karch Franciszek, sekretarz — Nitszke Józef, zastępca — Jakubiec Józef, skarbnik — Trocha Piotr, podskarbnik — Strzeмиński Eugeniusz, ławnicy — Krawczyk Józef, Kurzywik Tomasz i Skutela Karol. Do komisji rewizyjnej wybrano kolegów Płaszczymąka Paweł, Kochanek Franciszek i Łaszczyk Augustyn. Delegat Zarządu Głównego kol. Dr. Gawlik wygłosił po ukonstytuowaniu się nowych władz koła — referat na temat naszej akcji odnośnie ostatniej podwyżki płac dla pracowników przemysłu górniczo-hutniczego, o kumulacji rent oraz o zamierzonej nowelizacji ustawy o umowie o pracę pracowników umysłowych.

Koło w Siemianowicach Śl. odbyło swoje doroczne walne zebranie w dniu 23 stycznia 1938 r., które zagał przewodniczący kol. Józef Jastrzebski. Przewodniczył walnemu zebraniu członek Zarządu Głównego kol. Stanisław Czekala. Po złożeniu sprawozdań przez poszczególnych członków zarządu koła i udzieleniu ustępującemu zarządowi jednogłośnie absolutorium, wybrano nowy zarząd koła na rok 1938 w dotychczasowym składzie, mianowicie kolegów: Przewodniczący — Jastrzebski Józef, zastępca — Wiśniowski Rudolf, sekretarz — Kubik Karol, zastępca — Korpok Wilhelm, skarbnik — Leśnik Józef. Jako mężów zaufanych, wybrano kolegów: Goransz Maksymilian, Jureczko Henryk, Stolorz Rajnold i Czupryna Józef.

Kolega St. Czekala wygłosił pod koniec zebrania referat na temat całokształtu działalności P. Z. P.

(Ciąg dalszy sprawozdań nastąpi)

SPRAWY OSOBISTE

Związek małżeński zawarli:

Dnia 9 stycznia 1938 r. kol. Paweł Pyka, urzędnik firmy, Śląskie Kolejki S. A., z koleżanką Hildegardą Kucówną.

Dnia 12 stycznia 1938 r. kol. Jan Rusin, urzędnik biurowy Fabryki Lignozu S. A. w Krywałdzie, z panną Wągnierówną.

Dnia 24 stycznia 1938 r. kol. Edward Domogała asystent biurowy Huty Cynkowej w Wełnowcu, z panną Elżbietą Gajekówną.

Dnia 24 stycznia 1938 r. kol. Feliks Nowak, laborant Z.F.Z.A. w Chorzowie, z panną Błotówną z Chorzowa III.

Dnia 24 stycznia 1938 r. kol. Jan Badura, laborant Z.F.Z.A. w Chorzowie III, z panną Katarzyną Wasserówną z Chorzowa III.

Dnia 29 stycznia 1938 r. kol. Alojzy Drobny, urzędnik biurowy Generalnej Dyrekcji Zakładów Hohenlohego w Wełnowcu, z panną Heleną Mrozkówną.

Dnia 30 stycznia 1938 r. kol. Jan Kuc, buchalter, z panną Hildegardą Moszówną.

Dnia 6 lutego 1938 r. kol. Wilhelm Czerner, urzędnik M.K.K.O. w Chorzowie, z p. Stefanią Tittelbachówną.

Dnia 8 lutego 1938 r. kol. Jan Kupka, szofer-mechanik Z.F.Z.A. w Chorzowie III, z panną Stefanią Skrzypiec z Chorzowa III.

Srebrne gody małżeńskie obchodzili:

Dnia 1 lutego 1938 r. kol. Ernest Neugebauer, dozorca materiałów wybuchowych kop. Donnersmarck w Chwałowicach.

Dnia 3 lutego 1938 r. kol. Władysław Furtak, inspektor maszynowy kopalni „Silesia” w Czechowicach.

Dnia 3 lutego 1938 r. kolega Piotr Miozga, kontroler kart Z.F.Z.A. w Chorzowie III.

Dnia 5 lutego 1938 r. kol. Teodor Jadwiszczok, kierownik Wydziału Administracji Nieruchomości Wspólnoty Interesów.

25 lecie pracy zawodowej obchodzili:

Dnia 4 grudnia 1837 r. kol. Wiktor Gniza, pracownik pracownik oddziału budowlanego kopalni Mysłowice.

Dnia 4 grudnia 1937 r. kol. Alojzy Frank, sztygar na powierzchni kop. Piast w Łędzinach.

Dnia 24 grudnia 1937 r. kol. Emanuel Kobliczek, sztygar maszynowy kopalni Mysłowice.

60 lecie urodzin obchodził:

Dnia 3 lutego 1938 r. kol. Błażej Jendrzej, b. zastępca kierownika urzędzeń elektrycznych kop. Kleofas.

Odznaczeni zostali:

W dniu 11 listopada 1937 r. Srebrnym Krzyżem Zasługi koledzy: Chromik Wincenty, urzędnik techn. Z.F.Z.A. w Chorzowie III. — Moczyński Ignacy, urzędnik kop. Książę Maria w Murckach. — Zając Leon, urzędnik techn. Z.F.Z.A. w Chorzowie III. — Brązowym Krzyżem Zasługi koledzy: Kaczmarczyk Leonard, urzędnik techn. Z.F.Z.A. w Chorzowie III. — Kotuła Jan, urzędnik techn. Z.F.Z.A. w Chorzowie III. — Kopeć Wilhelm, wogomistrz Kop. Piast w Łędzinach. — Płonka Jan, urzędnik techn. Z.F.Z.A. w Chorzowie III. — Rutkowski Kasper, urzędnik techn. Z.F.Z.A. w Chorzowie III.

W dniu 14 stycznia 1938 r. Medalem XV lecia Odzyskania Morza kolega Ryszard Dworok, urzędnik Kop. Książę Maria w Murckach.

Serdeczne życzenia składa wymienionym Zarząd Główny, Zarządy Kół Miejsowych PZF i Redakcja „Echa”.

Tłoczono czcionkami drukarni „SZTUKA” Mysłowice ul. Powstańców 7, telefon 22271.

W dniu 25 grudnia 1937 r. zmarł

ś. p. Piotr Kubiacyk

przewodniczący Izby Orzekającej Wyższego Urzędu Ubezpieczeń w Katowicach, niestrudzony bojownik o Niepodległość Polski i działacz społeczny — przeżywszy lat 55. Zmarły ustosunkowany był bardzo życzliwie do naszego ruchu zawodowego.

Niech Mu Ziemia Śląska lekka będzie.

Cześć Jego Pamięci!

W dniu 27 grudnia 1937 r. zmarł

kolega ś. p. Szymon Kłoz

b. dozorca maszynowy kop. Szarlej Białły przeżywszy lat 59.

Cześć Jego pamięci!

W dniu 3 stycznia 1938 r. zmarł

kolega ś. p. Jan Bien

maszynista wyciągowy kop. Radzionków przeżywszy lat 56.

Cześć Jego pamięci!

W dniu 4 stycznia 1938 r. zmarł

kolega ś. p. Ryszard Bujak

b. wogomistrz kop. Eminencja przeżywszy lat 48.

Cześć Jego pamięci!

W dniu 18 stycznia 1938 r. zmarł

kolega ś. p. Emanuel Drozd

urzędnik kupiecki Generalnej Dyrekcji Zakładów Hohenlohego w Wełnowcu

przeżywszy lat 41.

Cześć Jego pamięci!

Dnia 10 lutego 1938 r. zmarł

kolega ś. p. Józef Koszecki

emerytowany nadmistrz Huty Baildon w Katowicach przeżywszy lat 60.

Cześć Jego pamięci!

W dniu 14 lutego 1938 r. zmarł

kolega ś. p. Gustaw Kubica

magazynier Polskich Kopalń Skarbowych Kop. Prezydent Mościcki w Chorzowie, przeżywszy lat 50.

Cześć Jego pamięci!

W dniu 17 lutego 1938 r. zmarła

koleżanka ś. p. Krystyna Schabówna

członkini koła P. Z. P. w Gdyni, przeżywszy zaledwie lat 17.

Cześć Jej pamięci!

Dnia 18 lutego 1938 r. zmarł

kolega ś. p. Leon Gorażdża

emerytowany kontroler marek kop. „Boże Dary”, w Kostuchnie przeżywszy lat 51.

Cześć Jego pamięci!